

Hallituksen esitys eduskunnalle kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan yleissopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi 20 päivänä lokakuuta 2005 Unescossa tehdyn kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan yleissopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimus muodostaa kansainvälisen kulttuuripolitiikan perustaa ja se vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä kulttuurin ja kulttuuripolitiikan aloilla. Sopimus tähdentää kulttuurin ja kehityksen välistä yhteyttä kaikille sopimuspuolille. Se tunnustaa kulttuuritoimintojen, -hyödykkeiden ja -palvelujen erityisluonteen kulttuuri-identiteetin, arvojen ja merkitysten välittäjänä.

Sopimuksen määräyksissä vahvistetaan valtioiden oikeus muotoilla ja panna täytäntöön kulttuuripolitiikkansa ja omaksua toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Sopimuksen osapuolet sitoutuvat kansainväliseen yhteistyöhön, kuten kehitysyhteistyöhön kulttuurisektorilla sekä kehitysmaiden suosituimmuuskohteluun.

Sopimuksella perustetaan Unescon yhteyteen kulttuurista moninaisuutta edistävä vapaaehtoinen rahasto.

Sopimuksessa määritellään sen suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin. Tämä on erityisen tärkeää muun muassa suhteessa kansainvälistä kauppaa koskeviin Maailman kauppajärjestön piirissä tehtyihin sopimuksiin.

Sopimuksessa käsitellään asioita, jotka kuuluvat osaksi tai kokonaan Euroopan yhteisön toimivaltaan. Tästä syystä Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat yhdessä neuvotelleet sopimuksen. Sopimukseen on sisällytetty määräykset, joiden mukaan myös alueellisen taloudellisen yhdentymisen organisaatiot voivat tietyillä edellytyksillä liittyä sopimukseen.

Euroopan yhteisö tekee sopimukseen liittyessään sopimuksen määräysten edellyttämän ilmoituksen sen piiriin kuuluvia kysymyksiä koskevasta vastuunjaosta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimuksen kansainvälinen voimaantulo edellyttää, että 30 valtiota tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöä ratifioi tai hyväksyy sen. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila	5
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
4. Sopimuksen suhde Euroopan yhteisön ja Suomen lainsäädäntöön	6
4.1. Sopimuksen ja Euroopan yhteisön lainsäädännön ja muiden päätösten välinen suhde	6
4.2. Sopimuksen suhde Suomen lainsäädäntöön	8
5. Esityksen vaikutukset	9
6. Asian valmistelu	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Sopimuksen sisältö	9
I. Tavoitteet ja johtavat periaatteet	10
II. Soveltamisala	10
III. Määritelmät	10
IV. Sopimuspuolten oikeudet ja velvollisuudet	11
V. Suhde muihin sopimuksiin	13
VI. Yleissopimuksen toimeksiantimet	14
VII. Loppumääräykset	14
LIITE Sovittelumenettely	14
2. Lakiehdotuksen perustelut	14
3. Voimaantulo	15
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	15
4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	15
4.2. Käsittelyjärjestys	16
Lakiehdotus	17
LIITE	18

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Sopimuksen synty. Keskustelu kulttuurista moninaisuutta koskevasta yleissopimuksesta lähti liikkeelle 1997—1998, kun Kanada arvioi kansainvälisiä kulttuuri- ja kauppasuhteitaan ja Kanadan ulkoasiainministeriön työryhmä laati näistä kysymyksistä raportin. Merkittävin johtopäätös oli, että olemassa olevien kansainvälisten sopimusten antamat keinot eivät välttämättä takaa mahdollisuutta kulttuuripolitiikan keinojen käyttöön kulttuurisen moninaisuuden säilyttämisessä ja edistämässä.

Pian tämän jälkeen kulttuurisesta moninaisuudesta tuli kansainvälisen kulttuuripolitiikan keskeinen käsite.

Euroopan yhteisö vahvisti Suomen EU-puheenjohtajakaudella 1999 Maailman kauppajärjestössä (WTO) käytäviä kaupan vapauttamisneuvotteluja varten itselleen neuvottelumandaatin, jossa edellytettiin, että unioni varmistaa, kuten Uruguayn kierroksellakin, että yhteisö ja sen jäsenvaltiot pitävät edelleen mahdollisuuden säilyttää ja kehittää kykynsä muotoilla ja soveltaa kulttuuri-politiikkansa ja audiovisuaalisen politiikkansa kulttuurisen moninaisuutensa säilyttämiseksi.

Yhdistyneiden kansakuntien koulutus-, tiede- ja kulttuurijärjestössä Unescossa syntyi julistus kulttuurisesta moninaisuudesta marraskuussa 2001. Julistuksen mukaan kulttuuri saa eri aikoina ja eri paikoissa eri muotoja. Monimuotoisuus sisältyy ihmiskunnan muodostavien ryhmien ja yhteisöjen ainutlaatuisuuteen ja identiteetteihin. Kulttuurinen moninaisuus vaihdannan, innovaation ja luovuuden lähteenä on yhtä tarpeellinen ihmiskunnalle kuin biologinen moninaisuus on luonnolle.

Kanadan kulttuuriministeri käynnisti epävirallisen kulttuuriministeriverkoston (International Network for Cultural Policy, INCP), jossa käydyt keskustelut ja valmistelutoimet vuosina 1998—2003 vahvistivat kulttuurisen moninaisuuden yleisemminkin kansainvälisen kulttuuripolitiikan peruskäsitteeksi. Verkostossa kehiteltiin ajatusta asiaa koskevasta yleissopimuksesta muun muassa laatimalla verkostoon osallistuneiden valtioiden näkemyksiä heijastava sopimusluonnos. Vuoden 2003 alussa joukko ministeriverkostoon osallistuneita ministereitä teki Unescon pääjohtajalle ehdotuksen sopimusasiaa koskevan aloitteen tekemisestä Unescossa.

Unescon yleiskokouksessa syksyllä 2003 pääjohtajalle annettiin valmistelumandaatti, jossa valtuutettiin pääjohtaja laatimaan raportti ja sopimusluonnos kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta Unescon 33. yleiskokousta varten vuonna 2005. Pääjohtaja aloitti tehtävän kokoamalla 15-jäsenisen luonnosteluryhmän, joka sai kesäkuussa 2004 valmiiksi ensimmäisen sopimusluonnoksen. Luonnosteluryhmän jäsenet toimivat henkilökohtaisessa asiantuntijaominaisuudessa.

Unescon pääjohtaja lähetti heinäkuussa 2004 sopimusluonnoksen jäsenmaille kommentoitavaksi ja kutsui samalla koolle hallitustenvälisen asiantuntijakokouksen sopimusneuvottelu- ja valmistelufoorumiksi. Etelä-Afrikan edustajan puheenjohtolla toiminut hallitustenvälinen kokous piti kolme istuntoa, syyskuussa 2004 sekä tammi-helmikuussa ja touko-kesäkuussa 2005. Hallitus-

tenvälinen kokous asetti valmistelua varten sopimustekstin luonnosteluryhmän. Suomen edustajan puheenjohtolla toiminut luonnosteluryhmä kokoontui joulukuussa 2004 ja helmikuussa 2005.

Hallitustenvälinen kokous sai kesäkuussa 2005 valmiiksi sopimusehdotuksen Unescon yleiskokoukselle esitettäväksi. Yleiskokous hyväksyi sopimuksen 20 päivänä lokakuuta 2005 suurella äänten enemmistöllä (148 puolesta, 2 vastaan). Neljä valtiota pidättäytyi äänestyksestä.

Sopimusneuvottelujen edetessä ja sopimuksen hyväksymisen lähestyessä korostuivat erityisesti Yhdysvaltojen, Israelin ja Japanin huolenaiheet. Yhdysvallat epäili, että sopimusta voitaisiin väärinkäyttää välineenä maailmankaupan vapauttamista vastaan sekä käyttää vapaan tiedonkulun rajoittamiseen ja vähemmistöjen syrjimiseen. Yhdysvallat toisti nämä näkökohdat Unescon yleiskokouksessa ja painotti edelleen sopimuksen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia ihmisoikeuksien noudattamisessa ja teollis- ja tekijänoikeuksien alueella. Kokous kuitenkin osoitti, ettei Unescon jäsenvaltioiden suuri enemmistö pitänyt Yhdysvaltojen esittämiä uhkia aiheellisina. Vain Yhdysvallat ja Israel äänestivät sopimusta vastaan.

Japani, jolla sopimusneuvottelujen kuluessa oli huoli sopimuksen vaikutuksista kauppapoliittisiin velvoitteisiin, äänesti kuitenkin yleiskokouksessa sopimuksen puolesta. Japanin esityksestä hyväksyttiin erillinen päätöslauselma, jossa korostetaan, että sopimus kuuluu nimenomaan kulttuurin alaan.

Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot osallistuivat aktiivisesti ja kiinteässä yhteistyössä yleissopimusta koskeviin neuvotteluihin sekä vaikuttivat merkittävästi sopimuksen syntymiseen ja sen sisältöön.

Sopimus oli ensimmäinen, jonka Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat neuvotelleet yhdessä Unescon piirissä. Tässä tilanteessa syntyi Unescon institutionaalisen järjestyksen ja toimintatapojen johdosta alkukankeuksia yhteisön osallistumiselle. Euroopan yhteisö ei ole Unescon jäsen eikä sillä ole oikeutta osallistua Unescon elinten kokouksiin ilman eri päätöksiä. Euroopan yhteisölle myönnettiin vasta keväällä 2005 Unescossa niin sanottu laajennetun tarkkailijan asema. Tämä antoi Euroopan komissiolle mahdollisuuden osallistua hallitustenvälisen kokouksen istuntoon ja käyttää yhteisön puhevaltaa. Jäsenvaltiot käyttivät omaa äänioikeuttaan.

Sopimuksen merkitys. Sopimus on ensimmäinen kulttuuria ja kulttuuripolitiikkaa koskeva laaja-alainen kansainvälinen sopimus. Se muotoilee valtioiden tehtäviä ja muodostaa kansainvälisen puitteen kulttuurisen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Sopimus korostaa kulttuurituotteiden ja -palvelujen kahtalaista luonnetta: ne välittävät kulttuurisia arvoja ja merkityksiä ja ovat samalla taloudellisen toiminnan ja kaupan kohteita.

Sopimus tunnustaa valtioiden ja julkisen politiikan ja toimenpiteiden oikeutuksen ja merkityksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisessa ja edistämisessä. Lisäksi se muodostaa pohjaa kansainväliselle yhteistyölle ja kehityksen edistämiseksi erityisesti kehitysmaissa ja sisältää erityismääräyksiä tilanteista, joissa kulttuuri-ilmaisut ovat uhattuina tai katoamisvaarassa.

Sopimus on tehty Unescossa samalla tasolla kuin Maailman henkisen omaisuuden järjestön WIPO:n, Maailman kauppajärjestön WTO:n ja Maailman terveysjärjestön WHO:n sopimukset tai monenkeskiset ympäristöalan sopimukset. Sopimus vahvistaa kulttuuripolitiikkaa ja sen perustaa. Sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan tämän sopimuksen määräykset huomioon soveltaessaan ja tulkitessaan muita sopimuksia, joissa ne ovat sopimuspuolina, tai tehdessään uusia kansainvälisiä velvoitteita sisältäviä sopimuksia. Sopimuspuolet lisäksi sitoutuvat edistämään tämän sopimuksen tavoitteita ja periaatteita muilla kansainvälisillä foorumeilla.

2. Nykytila

Kulttuuria ja kulttuuripolitiikkaa koskeva kansainvälinen sopimusjärjestelmä on tähän asti ollut puutteellinen. Laaja-alaisia kulttuuripoliittisia yleissopimuksia ei ollut olemassa ennen nyt tehtyä Unescon sopimusta. On olemassa suuri joukko kansainvälisiä sopimuksia valtioiden välisestä kulttuurin alan yhteistyöstä ja erilaisten yhteistyöelinten perustamisesta. Sen sijaan itse kulttuuripolitiikasta ei ole sopimuksia.

Uusi sopimus lujittaa kulttuurin asemaa kansainvälisesti. Sopimus muodostaa perustaa kulttuuripolitiikan kansainväliselle ulottuvuudelle ja vahvistaa kulttuuri- ja audiovisuaalisen politiikan monenkeskistä luonnetta.

Hyväksytty yleissopimus vastaa suurelta osin Suomen sopimusneuvotteluille asettamia ennakkotavoitteita ja -odotuksia.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tarkoituksena on saattaa Suomen osalta voimaan nyt puheena oleva yleissopimus. Suomi on Euroopan yhteisön jäsenvaltiona sopimusneuvotteluissa toiminut aktiivisesti ja myötävaikuttanut useissa kohdissa sopimuksen määräysten sisältöön.

Tavoitteena on, että Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot voivat saattaa sopimuksen osaltaan voimaan mahdollisimman joutuisasti ja niin yhtäaikaaisesti kuin mahdollista.

Sopimus vahvistaa sen, että valtioilla on oikeus muodostaa oma kulttuuripolitiikkansa ja muotoilla omat kulttuuripoliittiset toimenpiteensä. Se tunnustaa kulttuuritoimintojen, -hyödykkeiden ja -palvelujen erityisluonteen kulttuuri-identiteetin, arvojen ja merkitysten välittäjänä.

Sopimuksen tekemisessä ja valmisteluvaiheissa on kulttuuripolitiikan konkreettisella muotoilulla ollut suuri paino. Tällä on suuri merkitys niiden maiden kannalta, joissa kulttuuripolitiikka ei ole ollut kovin kehittyntä. Tällaisia ovat monet kehitysmaat.

Sopimuksen määräykset, jotka puhuvat valtioiden oikeuksista ja velvollisuuksista, antavat suuntaviittoja siihen, mikä voi olla valtion tehtävä ja vastuu kulttuurin ja kulttuuripolitiikan alalla.

Sopimuksen tavoitteena on edistää rajat ylittävää kulttuurituotteiden ja -palveluiden sekä henkilöiden vapaata ja monipuolista liikkuvuutta.

Tietojen ja kokemusten vaihtoa sekä koulutusta ja yleisen tietämyksen lisäämistä koskevat määräykset tukevat sopimuspuolten yhteistyötä.

Tärkeitä ovat myös erityismääräykset tilanteista, joissa kulttuuri-ilmaisut ovat uhattuina tai kaatoamisvaarassa.

Kansainvälisen yhteistyön edistämistä koskevat määräykset tukevat tavoitteiden saavuttamista. Sopimuksessa on määräys, jonka mukaan kaikkien valtioiden tulisi sisällyttää kulttuurin ala keskeisen kehityksen politiikkaansa.

Kehitysmaiden tarpeet ovat sopimuksessa erityisen huomion kohteena. Kehitysyhteistyötä on viitoitettu erityisesti kiinnittäen huomiota muun muassa kulttuuriteollisuuden asemaan, tuotteiden ja palveluiden levitykseen ja markkinoihin, taiteilijoiden asemaan ja liikkuvuuteen.

Kansainvälisen rahaston perustaminen antaa myös merkittäviä uusia mahdollisuuksia. Rahaston rahoitukseen osallistuminen on vapaaehtoista. On toivottavaa, että rahastosta tulee merkittävä toimintakanava. Ne sopimuspuolet, jotka panostavat tätä kautta kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden maailmanlaajuiseen tukemiseen, voivat asettaa tuelleen omat sopimuksen tavoitteita palvelevat ehtonsa ja painotuksensa.

Sopimuksen suhteesta muihin sopimuksiin muodostui poliittisesti kaikkein vaikein neuvottelukohde.

Suomessa otettiin jo ennen varsinaista sopimustekstin valmistelua se kanta, että tehtävä uusi sopimus ei saa puuttua muiden sopimusten mukaisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin. Lopullisen sopimukseen otetun artiklan sisältö vahvistaa otsikosta ilmenevät periaatteet, joita ovat keskinäinen tuki, täydentävyys ja riippumattomuus. Sopimusmääräykset vahvistavat sen kansainvälisen sopimusperiaatteen, että tehdyt sopimukset pitävät.

Sopimuksella muodostetaan sopimuksen hallintoa varten tarpeelliset toimielimet, sopimuspuolten kokous ja hallitustenvälinen komitea. Unescon sihteeristö avustaa sopimuksen toimielimiä.

4. Sopimuksen suhde Euroopan yhteisön ja Suomen lainsäädäntöön

4.1. Sopimuksen ja Euroopan yhteisön lainsäädännön ja muiden päätösten välinen suhde

Sopimuksen asiasisältö koskee monelta osin kysymyksiä, joissa joko Euroopan yhteisöllä tai sen jäsenvaltioilla on yksinomainen toimivalta. Sopimuksessa on myös määräyksiä, joiden kohdalla toimivalta jakautuu yhteisön ja jäsenvaltioiden kesken. Tästä syystä sopimuksesta neuvoteltaessa sekä Euroopan yhteisö että sen jäsenvaltiot osallistuivat neuvotteluihin.

Euroopan yhteisön neuvosto valtuutti 16 päivänä marraskuuta 2004 tekemällään päätöksellä Euroopan komission neuvottelemaan sopimuksesta Euroopan yhteisön puolesta. Neuvotteluohjeissa veloitettiin komissio varmistamaan se, että yleissopimukseen sisällytetään määräykset, joiden mukaan Euroopan yhteisö voi tulla sopimuspuoleksi.

Yhteisö onnistui tässä tavoitteessa, ja sopimuksen 27 artiklan 3 kappaleen määräysten mukaan sopimus on avoinna liittymistä varten myös alueellisen taloudellisen yhdentymisen organisaatioille. Artiklan ehtojen mukaan myös Euroopan yhteisö, joka on tällainen organisaatio, voi liittyä sopimukseen. Sopimuksen 27 artiklan 3 kappaleen (c) alakohdan mukaisesti alueellisen taloudellisen yhdentymisen organisaation on ilmoitettava liittymiskirjassaan tarkoin yleissopimuksen piiriin kuuluvia kysymyksiä koskevasta vastuunjaosta organisaation ja jäsenvaltioiden välillä. Jos keskinäistä vastuunjakoa muutetaan myöhemmin, myös tästä on ilmoitettava sopimuksen tallettajalle, joka puolestaan ilmoittaa tästä muille sopimuspuolille.

Komissio antoi 21 päivänä joulukuuta 2005 ehdotuksen (KOM(2005) 678 lopull.) kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelusta ja edistämisestä tehtyä yleissopimusta koskevaksi neuvoston päätökseksi. Päätösehdotuksen oikeudellisena perustana ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 89, 133, 151, 181 ja 181 a artikla yhdessä 300 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen ja saman artiklan 3 kohdan ensimmäisen kappaleen kanssa.

Päätösehdotuksen 1 artiklan mukaan neuvosto päättää Unescon yleiskokouksessa Pariisissa 20 päivänä lokakuuta 2005 hyväksytyn yleissopimuksen hyväksymisestä Euroopan yhteisön puolesta.

Päätösehdotuksen 2 artiklassa valtuutetaan neuvoston puheenjohtaja nimeämään henkilö tai henkilöt, joilla on valtuudet tallettaa liittymisasiakirja Euroopan yhteisön puolesta Unescon pääjohtajalle. Samoin neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan tallettamaan liittymiskirjan tallettamisen yhteydessä yleissopimuksen 27 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen toimivaltaa koskeva julistus ja antamaan toinen yksipuolinen julistus, joka koskee sopimuksen soveltamista yhteisön jäsenmaiden kesken.

Päätösehdotuksen 3 artiklan mukaan komissio edustaa Euroopan yhteisöä yleissopimuksella perustettavien toimielinten kokouksissa ja erityisesti sopimuspuolten kokouksessa asioissa, jotka kuuluvat yhteisön toimivaltaan. Komissio neuvottelee myös yhteisön puolesta kysymyksistä, jotka kuuluvat kyseisten toimielinten tehtäviin.

Päätösehdotuksen liitteiksi on sisällytetty ehdotukset edellä mainituiksi julistuksiksi.

Euroopan yhteisöllä on yksinomaista tai jaettua toimivaltaa sopimuksen kattamilla alueilla erityisesti yhteisön perustamissopimuksen säännösten mukaisesti.

Yksinomaista yhteisön toimivalta on yhteisen kauppapolitiikan alueella henkisen omaisuuden kaupallisia näkökohtia sekä kulttuuripalveluja ja audiovisuaalisia palveluja lukuun ottamatta. Tätä koskevat perustamissopimuksen 131—134 artikla.

Yhteisö harjoittaa kehitysyhteistyöpolitiikka 177—181 artiklan mukaisesti ja tekee yhteistyötä teollistuneiden maiden kanssa 181a artiklan mukaisesti tämän rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa.

Yhteisön toimivalta on jaettua muun muassa tavaroiden, henkilöiden, palveluiden ja pääoman vapaan liikkuvuuden (23—31 ja 39—60 artikla), kilpailusääntöjen, (87—89 artiklat), ja sisämarkkinoiden sekä henkisen omaisuuden (94—97 artiklat) kohdalla.

Perustamissopimuksen 151 artiklan 4 kappaleen mukaisesti yhteisö ottaa kulttuuriset näkökohdat huomioon toimiessaan muiden perustamissopimuksen säännösten mukaisesti. Artiklan johdannon mukaisesti yhteisön tavoitteena on erityisesti kulttuurien moninaisuuden kunnioittaminen ja edistäminen.

Yhteisö on käyttänyt sille siirtynyttä toimivaltaa sopimuksen kattamilla alueilla lukuisissa neuvoston asetuksissa, direktiiveissä ja päätöksissä sekä neuvoston ja parlamentin direktiiveissä. Näistä on luettelo edellä mainitun neuvoston päätösehdotuksen liitteessä.

Luettelo ei ole tyhjentävä vaan se on tarkoitettu kuvaamaan yhteisön toimivallan laajuutta perustamissopimuksen mukaisesti. Luettelossa on mainittu muun muassa neuvoston päätös Uruguayn kierroksen tuloksena syntyneiden sopimusten tekemisestä yhteisön puolesta (94/800/ETY), neuvoston asetukset taloudellisesta tuesta Välimeren alueella (2698/2000), Itä-Euroopassa (3906/89 ja 2666/2000) ja Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa (443/92), Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Kulttuuri 2000-ohjelman perustamisesta (508/2000/EY) ja neuvoston sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökset Media-ohjelman perustamisesta (2000/821/EY ja 163/2001/EY). Lisäksi luettelossa on muun muassa neuvoston asetus valtion tukea koskevista säännöistä (659/1999) ja useita neuvoston tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä, kuten televisiodirektiivi (89/552/ETY) ja tekijänoikeutta koskevia direktiivejä (2001/29/EY, 2001/84/EY, 93/83/ETY ja 93/98/ETY).

Tavoitteena neuvoston sopimusta koskevan hyväksymispäätöksen valmistelussa on, että neuvoston päätöksessä komission valtuudet edustaa Euroopan yhteisöä rajoitetaan nimenomaan sellaisiin asioihin, joissa yhteisöllä on toimivaltaa.

4.2. Sopimuksen suhde Suomen lainsäädäntöön

Sopimus koskee useita asioita, joista Suomessa on annettu lainsäädäntöä. Näitä ovat muun muassa määräykset, jotka koskevat ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, ja määräykset, joilla tuetaan toimia, joilla tarjotaan kansallisille kulttuuritoiminnoille, -hyödykkeille ja -palveluille mahdollisuus löytää paikkansa sopimuspuolena olevan maan alueella tai joilla kannustetaan näiden vapaata vaihtoa ja vapaata liikkuvuutta.

Sopimuksen oikeuksia sisältävät määräykset sääntelevät sopimusvaltioiden suhteita toisiinsa. Erityisesti 5 artiklan mukainen sopimuspuolten oikeus muotoilla kulttuuripolitiikkansa ja omaksumaan toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen suojelemiseksi ja edistämiseksi on julistuksenomainen ”oikeus”. Sopimuksen velvoitteita sisältävät määräykset velvoittavat sopimuspuolia suhteessa toisiinsa tai suhteessa muiden sopimuspuolten oikeussubjekteihin.

Osa ”velvoitteista” koskee tosiasiallista toimintaa, josta ei ole lainsäädäntöä mutta joka aiheuttaa taloudellisia vaikutuksia. Sopimusvelvoitteiden osalta ei ole määrällisiä vaatimuksia.

Sopimus ei luo kenellekään subjektiivisia, täytäntöönpanokelpoisia oikeuksia. Sopimuksessa ei myöskään edellytetä sitä, että oikeuksia tai velvollisuuksia tehostettaisiin sanktioilla tai tutkinan ja täytäntöönpanon keinoilla.

Suomi asetti sopimusneuvotteluihin tavoitteekseen, että sopimuksen keskinäisiä sitoumuksia, oikeuksia ja velvoitteita koskevat määräykset olisivat täsmälliset ja selkeät ja muodostaisivat normipohjan sopimuksen soveltamiskäytännön muodostamiselle ja myös tarvittaessa täytäntöönpanolle. Tässä ei kuitenkaan onnistuttu.

Kuitenkin myös siinä muodossa, jossa sopimuksen oikeuksia ja velvoitteita koskevat määräykset ovat lopullisessa sopimustekstissä, sopimuksella on suuri merkitys ohjaavana välineenä, joka osoittaa sopimuspuolten tehtäviä kulttuurin ja kulttuuripolitiikan alueella ja muodostaa pohjaa sopimuspuolten väliselle yhteistyölle.

Sopimuksen 25 artiklaan sisältyy määräyksiä sopimuspuolten välisten erimielisyyksien ratkaisemisesta. Elleivät osapuolten väliset neuvottelut johda sopuun tai ratkaisua ei ole löytynyt yhteistuumin pyydettyssä välityksessä, osapuolet voivat hakea sovittelua sopimuksen liitteessä esitetyn menettelyn mukaisesti. Sopimuspuolet voivat tehdä varauman sovittelumenettelyä koskeviin määräyksiin nähden.

Sen sijaan on aivan mahdollista, että erimielisyyksiä syntyy tämän sopimuksen mukaisesti tapahtuvista valtioiden toimista, joiden joku sopimuspuoli tai muu osapuoli arvelee olevan sopimuspuolten ja näiden muiden osapuolten välisten muiden sopimusten vastaisia. Tällaisten erimielisyyksien ratkaiseminen ei kuulu nyt käsiteltävän sopimuksen alaan.

Sopimuksen saattaminen voimaan Suomen osalta ei vaadi lainsäädännön muuttamista tai uutta lainsäädäntöä. Suomen voimassa oleva lainsäädäntö ei ole miltään osin ristiriidassa sopimuksen kanssa.

5. Esityksen vaikutukset

Suomen lainsäädäntö vastaa edellä sanotuin tavoin sopimuksen vaatimuksia.

Esityksellä ei ole suoranaisia taloudellisia eikä organisatorisia vaikutuksia.

Sopimuksen taloudelliset vaikutukset ovat sopimuspuolten päätettävissä. Näihin kuuluu mahdollinen osallistuminen sopimuksella perustettuun vapaaehtoiseen rahastoon kulttuurisen moninaisuuden edistämiseksi. Opetusministeriö on kulttuuria ja kehityspolitiikkaa koskevassa suunnitelmassaan esittänyt, että osana kehitysyhteistyötään Suomi osallistuisi rahastoon.

6. Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu opetusministeriössä. Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot muilta ministeriöiltä sekä keskeisiltä laitoksilta ja järjestöiltä, joiden toimialaa sopimus koskettaa, sekä järjestetty 14 päivänä maaliskuuta 2006 kuulemis- ja keskustelutilaisuus.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

Johdanto. Johdantokappaleissa asetetaan kulttuurinen moninaisuus ihmiskunnan korkeaksi arvoksi ja valaistaan sen merkitystä ja tärkeyttä. Kulttuurinen moninaisuus on ihmisyyshäviöiden, kansojen ja kansakuntien kestävä kehityksen peruskannustin. Johdannossa muistutetaan, että kulttuurinen moninaisuus, joka kukoistaa suvaitsevuuden, yhteiskunnallisen oikeuden sekä kansojen ja kulttuurien keskinäisen kunnioituksen ilmapiirissä, on rauhan ja turvallisuuden kannalta välttämätön tekijä.

Johdantokappaleissa viitataan lisäksi muun muassa kulttuurin merkitykseen sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta, perinteisten kulttuuri-ilmaisujen tärkeyteen, kielten moninaisuuden merkitykseen ja kulttuurien elinvoimaisuuden merkitykseen kaikille, myös vähemmistöihin kuuluville ja alkuperäiskansoille.

I. Tavoitteet ja johtavat periaatteet

1 artikla. *Tavoitteet.* Artiklassa lausutaan yleissopimuksen tavoitteet, joista tärkein on kohdan a) mukaisesti suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta. Kohdan g) mukaisesti sopimuksen tavoitteena on tunnustaa kulttuuritoimintojen, -hyödykkeiden ja -palvelujen erityisluonne identiteetin, arvojen ja merkitysten välittäjänä. Kohdan h) mukaisesti sopimuksen tavoitteena on vahvistaa valtioiden täysivaltaista oikeutta ylläpitää ja toteuttaa asianmukaisiksi katsomiaan politiikkoja ja toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi alueellaan. Kohdan i) mukaan sopimuksen tavoitteena on vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä erityisesti siten, että kehitysmaiden kyky suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta lisääntyy.

2 artikla. *Johtavat periaatteet.* Artikla kertoo tärkeitä asioita niistä periaatteista, joille sopimus on rakennettu. Näitä ovat ihmisoikeudet ja perusvapaudet ja valtioiden suvereniteetti. Niiden rinnalla ovat muun muassa kulttuurien yhdenvertaisuus ja kunnioittaminen, yhteisvastuullisuus ja kansainvälinen yhteistyö, talous- ja kulttuurinäkökohtien täydentävyys sekä kestävä kehitys, joista on muodostettu johtavia periaatteita.

II. Soveltamisala

3 artikla. *Soveltamisala.* Sopimuksen soveltamisala on laaja ja se kattaa kaikki sopimuspuolten politiikat ja toimenpiteet, jotka liittyvät ("related to") kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseen ja edistämiseen. Suomi asetti tavoitteeksi laaja-alaisen sopimuksen ja yhteistyössä Euroopan komission ja muutamien yhteisön jäsenvaltioiden kanssa tämä muotoilu saatiin yleisesti hyväksytyksi. Sopimus on sovellettavissa sekä politiikkoihin ja toimiin, jotka on nimenomaisesti muotoiltu kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi, että politiikkoihin, jotka voivat tähän vaikuttaa.

III. Määritelmät

4 artikla. *Määritelmät.* Sopimukseen sisällytetyillä määritelmillä on suuri merkitys sopimuksen soveltamisen ja tulkinnan kannalta. Suurin osa niistä on osa sopimuksen aineellista sisältöä.

Artiklan 1 kohdan ensimmäisessä kappaleessa oleva ”kulttuurisen moninaisuuden” määritelmä on laaja ja kattaa sekä kulttuurien sisällä että niiden välillä vallitsevan moninaisuuden.

Artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa olevat ”kulttuurisen sisällön”, ”kulttuuri-ilmaisujen” ja ”kulttuuritoimintojen, -hyödykkeiden ja -palvelujen” määritelmät muodostavat toisiinsa yhteenkuuluvan ja loogisesti sidotun nipun. ”Kulttuuritoiminnoilla, -hyödykkeillä ja -palveluilla” tarkoitetaan asioita, jotka sisältävät tai välittävät kulttuuri-ilmaisuja, riippumatta niiden kaupallisesta arvosta. ”Kulttuuri-ilmaiset” puolestaan ovat ilmaisuja, jotka ovat tuloksia yksilöiden, ryhmien tai yhteisöjen luovuudesta ja joilla on kulttuurinen sisältö. Lopuksi, ”kulttuurisella sisällöllä” tarkoitetaan vertauskuvallista merkitystä, taiteellista ulottuvuutta ja kulttuuriarvoja, joiden alkuperä on kulttuurisessa identiteetissä tai jotka ilmaisevat sitä.

Artiklan 5 kohdassa oleva ”kulttuuriteollisuuden” määritelmä kattaa kulttuurihyödykkeet ja -palvelut sekä tuotannon ja levityksen.

Artiklan 6 kohtaan sisällytetty ”kulttuuripolitiikkojen ja -toimien” määritelmä on yksi sopimuksen avainkohtia. Määritelmä on erityisesti kulttuuriin kohdistuvien kulttuuripolitiikan ja -toimien määritelmä. Rajanveto ilmenee määritelmään otetuista kriteereistä; politiikat voivat joko kohdistua kulttuuriin sellaisenaan tai niiden tarkoituksena on vaikuttaa suoraan yksilöiden, ryhmien tai yhteisöjen kulttuuri-ilmaisiin. Määritelmä kattaa kaikki tällaiset politiikat ja toimet paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Artiklan 7 kohdassa olevat ”suojelemisen” ja ”suojan” määritelmät otettiin sopimukseen erityisesti Yhdysvaltojen huolenaiheiden vuoksi, jotta välttyttäisiin sellaiselta tulkinnalta, että sopimus oikeuttaa varsinaiseen protektionismiin kauppapolitiikan alalla.

Artiklan 8 kohdassa oleva ”kulttuurienvälisyyden” määritelmä lienee tarpeeton. Käsitettä käytetään sopimuksessa vain yhdessä 1 artiklan mukaisessa tavoitteessa.

IV. Sopimuspuolten oikeudet ja velvollisuudet

5 artikla. *Oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva yleissääntö.* Artiklassa oleva yleissääntö on sopimuksen kivijalka. Sen mukaan sopimuspuolet tunnustavat toistensa täysivaltaisen oikeuden muotoilla ja panna täytäntöön kulttuuripolitiikkansa ja toteuttaa toimenpiteitä sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Artiklan määräykset tukeutuvat Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjaan, kansainvälisen oikeuden periaatteisiin ja yleismaailmallisesti tunnustettuihin ihmisoikeuksia koskeviin asiakirjoihin. Artiklan toisen kappaleen mukaan kunkin sopimuspuolen politiikkojen ja toimenpiteiden tulee olla tämän sopimuksen mukaisia.

6 artikla. *Sopimuspuolten oikeudet kansallisella tasolla.* Artiklan määräykset luonnehtivat niitä toimenpiteitä, joihin sopimuspuolet voivat alueellaan ryhtyä sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Artiklan toisessa kappaleessa on luettelo tällaisista toimenpiteistä. Niitä voivat olla:

- sääntelytoimenpiteet, joiden tarkoituksena on suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta,
- toimenpiteet, joiden avulla tarjotaan kansallisille kulttuuritoiminnoille, -hyödykkeille ja -palveluille mahdollisuus löytää paikkansa tarjonnassa sopimuspuolen alueella ottaen huomioon myös käytetyt kielet,
- toimenpiteet, joilla pyritään saamaan tuotanto-, levitys- ja jakeluvälineitä tehokkaasti riippumattoman kansallisen kulttuuriteollisuuden ja epävirallisen sektorin ulottuville,
- toimenpiteet, jotka kohdistuvat julkisen taloudellisen avun myöntämiseen,
- toimenpiteet, joilla kannustetaan voittoa tuottamattomia organisaatioita, julkisia ja yksityisiä laitoksia, taiteilijoita ja muita kulttuurin ammattilaisia lisäämään aatteiden, kulttuuri-ilmaisujen, -hyödykkeiden ja -palvelujen vapaata vaihtoa ja liikkuvuutta sekä joilla innostetaan luovuuteen ja yrittäjyyteen,
- julkisen palvelun laitosten perustamisen ja toiminnan tukeminen,
- taiteilijoiden ja luovan työn tekijöiden kannustaminen ja tukeminen, ja
- toimenpiteet, joilla edistetään tiedotusvälineiden moninaisuutta mukaan luettuna julkisen palvelun televisio- ja radiotoiminta.

7 artikla. *Toimenpiteet kulttuuri-ilmaisujen tukemiseksi.* Artiklan mukaisesti sopimuspuolet pyrkivät alueillaan rohkaisemaan yksilöitä ja ryhmiä luomaan ja levittämään omia kulttuuri-ilmaisujaan ja saamaan niihin pääsy, ottaen huomioon naisten ja eri yhteiskuntaryhmien sekä myös vähemmistöjen ja alkuperäiskansojen asema ja tarpeet. Artiklan 1 kappaleen toinen alakohta tukee pyrkimystä saamaan pääsy myös muista maailman maista tuleviin kulttuuri-ilmaisuihin.

8 artikla. *Toimenpiteet kulttuuri-ilmaisujen suojelemiseksi.* Artikla sisältää määräykset toimenpiteistä tilanteissa, joissa kulttuuri-ilmaisuja uhkaa häviäminen, vakava vaara tai tilanne, jossa tarvitaan kiireellisiä suojatoimia. Määräykset viittaavat spesifioimatta kaikkiin tarpeellisiin toimiin. Toimenpiteistä raportoidaan 23 artiklan mukaiselle hallitustenväliselle komitealle. Artiklan määräykset neuvoteltiin hallitustenvälisen asiantuntijakokouksen laajassa ja edustavassa työryhmässä.

9 artikla. *Tietojen jakaminen ja avoimuus.* Artiklan mukaan sopimuspuolet antavat joka neljäs vuosi Unescolle kertomuksen sopimuksen mukaisista toimenpiteistään ja nimeävät yhteyspisteen, jonka tehtävänä on sopimusta koskevien tietojen jakaminen.

10 artikla. *Koulutus ja yleinen valistaminen.* Sopimuspuolet sitoutuvat edistämään tietoisuutta kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden tärkeydestä mm. koulutus- ja valistuskampanjalla sekä yhteistyöllä ja kannustamaan luovuutta ja vahvistavat tuotantoedellytyksiä kulttuuriteollisuuden koulutus-, harjoittelu- ja vaihto-ohjelmilla.

11 artikla. *Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen.* Sopimuspuolet sitoutuvat kannustamaan kansalaisyhteiskuntaa osallistumaan toimintaan sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

12 artikla. *Kansainvälisen yhteistyön edistäminen.* Sopimuspuolet sitoutuvat tavoitteeseen vahvistaa kahdenvälistä, alueellista ja kansainvälistä yhteistyötään laajasti.

13 artikla. *Kulttuurin sisällyttäminen kestäväan kehitykseen.* Sopimuspuolet sitoutuvat tavoitteeseen sisällyttää kulttuuri kestäväan kehityksen politiikkoihinsa kaikilla tasoilla.

14 artikla. *Kehitysyhteistyö.* Sopimuspuolet sitoutuvat kestäväan kehitykseen ja köyhyyden vähentämiseen tähtääväan kehitysyhteistyöhön. Artiklan määräykset syntyivät hallitustenvälisessä kokouksessa neuvotteluissa avoimessa työryhmässä, johon osallistui viitisenkymmentä delegaatiota. Artiklan määräys kattaa muun muassa seuraavia asioita:

- kulttuuriteollisuuden vahvistaminen,
- toimintaedellytysten vahvistaminen tietojen, kokemusten ja asiantuntemuksen vaihdolla sekä koulutuksella,
- teknologian ja osaamisen siirto,
- taloudellinen tuki muun muassa perustamalla 18 artiklan mukainen rahasto, myöntämällä julkista kehitysapua ja ottamalla käyttöön muita taloudellisia avustusmuotoja.

15 artikla. *Yhteistyömuodot.* Sopimuksella kannustetaan yhteistyökumppanuuksia julkisen ja yksityisen sektorin sekä voittoa tuottamattomien järjestöjen välillä erityisesti kehitysyhteistyössä.

16 artikla. *Kehitysmaiden suosituimmuuskohtelu.* Artiklan mukaan kehittyneet maat helpottavat kulttuurivaihtoa kehitysmaiden kanssa myöntämällä kehitysmaiden taiteilijoille ja muille kulttuurin ammattilaisille sekä näiden maiden kulttuurihyödykkeille ja -palveluille suosituimmuuskohtelun. Sopimukseen ei sisälly kulttuurivaihdon osalta mitään määrävelvoitteita.

17 artikla. *Kansainvälinen yhteistyö tilanteissa, joissa kulttuurin ilmaisumuodot ovat vakavasti uhattuina.* Artikla sisältää viittauksen 8 artiklaan, jossa on määräyksiä näistä erityistilanteista.

18 artikla. *Kulttuurin moninaisuutta edistävä kansainvälinen rahasto.* Sopimuksella perustetaan kansainvälinen rahasto. Rahaston rahoitukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Ne sopimuspuolet, jotka panostavat rahaston kautta kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden maailmanlaajuiseen tukemiseen, voivat asettaa tuelleen omat ehtonsa ja painotuksensa, jotka eivät saa olla sopimuksen tavoitteiden vastaisia. Artiklassa luetellaan sopimuspuolten avustusten lisäksi niitä muita lähteitä, joista rahaston varat voivat koostua.

19 artikla. *Tietojen vaihto, analysointi ja levitys.* Tietojen vaihdosta, analyysistä ja levityksestä huolehditaan sopimuksen mukaan olemassa olevia organisaatorakenteita ja järjestelmiä käyttämällä sekä tarkoitusta varten Unescoon perustettavalla tietokannalla.

V. Suhde muihin sopimuksiin

20 artikla. *Suhde muihin sopimuksiin: keskinäinen tuki, täydentävyys ja riippumattomuus.* Artiklassa on viisi pääelementtiä:

- sopimuspuolet täyttävät vilpittömässä mielessä tämän ja muiden sopimustensa velvoitteet; tämä on viittaus yleiseen periaatteeseen sopimuksen sitovuudesta (*pacta sunt servanda*),
- sopimuspuolet eivät alista tätä sopimusta millekään muulle sopimukselle,

- sopimuspuolet viljelevät keskinäisen toisiaan tukemisen periaatetta tämän ja muiden sopimusten välillä,
- tulkitessaan ja soveltaessaan tätä ja muita sopimuksia sekä hyväksyessään uusia kansainvälisiä velvoitteita, sopimuspuolet ottavat huomioon tämän sopimuksen merkitykselliset määräykset,
- mitään tässä sopimuksessa ei saa tulkita niin, että se muuttaisi niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, joita sopimuspuolilla on muiden sopimusten mukaisesti.

On tärkeää, että sopimus ei vaikuta muihin sopimuksiin eikä anna perustaa muiden sopimusten velvoitteiden rikkomiselle. Sen sijaan se antaa suuntaviivoja sopimusten soveltamiselle ja tulkin-
nalle erityisesti tilanteissa, joissa kahdessa tai useammassa eri sopimuksessa käsitellään samaa asiaa.

21 artikla. *Kansainvälinen kuuleminen ja yhteistyö.* Artiklan määräyksillä sopimuspuolet sitoutuvat edistämään sopimuksen tavoitteita ja periaatteita muilla kansainvälisillä foorumeilla ja kuulemaan toisiaan tarvittaessa.

VI. Yleissopimuksen toimeilimet

Sopimuksen 22 ja 23 artiklan määräyksillä muodostetaan yleissopimuksen toimeilimet, sopimuspuolten kokous ja hallitustenvälinen komitea sekä määritellään niiden tehtävät.

24 artikla. *Unescon sihteeristö.* Unescon sihteeristö avustaa yleissopimuksen toimeilimiä.

VII. Loppumääräykset

Sopimuksen 25—35 artiklassa ovat sopimuksen loppumääräykset.

25 artikla. *Erimielisyyksien ratkaiseminen.* Erimielisyydet ratkaistaan artiklan mukaan ensi sijassa sopimuspuolten välisissä neuvotteluissa tai heidän pyytämässään välityksessä. Ellei sopua näin synny, käytettävissä on artiklan 3 kappaleen mukainen sovittelu, jota koskevasta menettelystä on määräyksiä sopimuksen liitteessä.

26 artikla. *Jäsenvaltioiden ratifiointi, hyväksyminen tai liittyminen.* Unescon jäsenvaltiot voivat ratifioida tai hyväksyä sopimuksen tai liittyä siihen.

27 artikla. *Liittyminen.* Muut valtiot ja muun muassa alueellisen yhdentymisen organisaatiot voivat liittyä sopimukseen 27 artiklan mukaisesti. Artiklan 3 kappaleessa olevat määräykset on otettu sopimuksen Euroopan yhteisön ehdotusten mukaisesti ja yhteisö voi liittyä sopimuspuoleksi niissä olevilla ehdoilla.

LIITE Sovittelumenettely

Liite. Sopimuksen 25 artiklan 3 kappaleen mukaisessa liitteessä ovat määräykset sovittelumenettelystä, joka on käytettävissä sopimuspuolten välisten erimielisyyksien ratkaisemisessa tilanteessa, jossa erimielisyys ole ollut muutoin ratkaistavissa.

Liitteen 1—4 artiklassa ovat määräykset sovittelulautakunnan muodostamisesta, sen jäsenten määrästä ja jäsenten sekä puheenjohtajan nimittämisestä.

5 artikla. Sovittelulautakunta tekee 5 artiklan mukaan päätöksensä äänen enemmistöllä. Lautakunta vahvistaa oman menettelytapansa. Lautakunta tekee erimielisyyden ratkaisemiseksi ehdotuksen, jonka sopimuspuolet tutkivat vilpittömin mielin. Sovittelulautakunnan ratkaisuehdotus ei siis ole sitova.

6 artikla. Sovittelulautakunta ratkaisee itse erimielisyyden siitä, onko se toimivaltainen.

2. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lain 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

2 §. Lain 2 § sisältää säännöksen, jonka mukaan lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohdana.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee sopimuksessa olevien määräysten mukaan voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun kolmekymmentä ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjaa on talletettu Unescon pääjohtajan haltuun.

Näin voimaan tullut sopimus sitoo näitä valtioita tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen organisaatioita siitä päivästä lähtien, jolloin sopimus on tullut voimaan. Muita sopimuspuolia sopimus sitoo, kun on kulunut kolme kuukautta siitä päivästä, jolloin asianomainen sopimuspuoli on tallettanut sopimusta koskevat asiakirjansa Unescon pääjohtajalle.

Tavoitteena on, että Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot tallettavat ratifiointi-, hyväksymis- tai liittymisasiakirjansa yhtä aikaa Unescon pääjohtajalle.

Esitykseen sisältyvä laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisten velvoitteiden määräykset.

Valtiosopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen määräys on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

Eduskunnan sivistysvaliokunta totesi lausunnossaan 21 päivänä helmikuuta 2006 (SiVL 3/2006 vp – E 2/2006 vp), että sopimus on sen merkittävyyden vuoksi syytä tuoda eduskunnan käsitteilyyn.

Yhteisöoikeuden näkökulmasta käsiteltävänä oleva sopimus on niin sanottu sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen keskeisiä elementtejä ovat aineellisia määräyksiä sisältävät sopimusmääräykset. Tällaisia ovat erityisesti sopimuksen 3—21 artiklaan sisältyvät määräykset. Näistä artikloista 6 artiklan 2 kohdassa on lueteltu toimenpiteitä, joihin sopimuspuolet sopimuksen mukaan voivat ryhtyä. Näitä ovat muun muassa toimenpiteet, joilla asianmukaisella tavalla tarjotaan kansallisille kulttuuritoiminnoille, hyödykkeille ja –palveluille mahdollisuus löytää paikkansa kyseisen maan alueella sekä toimenpiteet, jotka kohdistuvat julkisen taloudellisen avun myöntämiseen. Näitä koskevista asioista on säännöksiä erityisesti seuraavissa laeissa:

- laki televisio- ja radiotoiminnasta (744/1998),
- laki taiteen edistämisen järjestelyistä (328/1967),
- laki elokuvataiteen edistämisestä (28/2000),
- laki eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista avustuksista ja apurahoista (236/1961),
- ja
- laki eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista (115/1997).

Televisio- ja radiotoimintaa koskevassa laissa ovat televisiodirektiivin (89/552/ETY) mukaiset säännökset televisio-ohjelmistojen eurooppalaista sisältöä koskevista vaatimuksista ja edellä mainituissa taiteen tukemista koskevissa laeissa on säännöksiä siitä, että valtio ottaa talousarvioon määrärahoja julkista tukea varten.

Sopimuksen 7 artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti sopimuspuolet tunnustavat taiteilijoiden ja muiden luomistyöhön osallistuvien tärkeän panoksen. Tämä on asia, josta on säännöksiä erityisesti tekijänoikeuslaissa (404/1961).

Suomen lainsäädäntö on sopusoinnussa sopimuksen määräysten kanssa. Koska sopimus kuitenkin sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, ja ottaen huomioon myös sivistysvaliokunnan edellä mainittu kanta, sen hyväksymiseksi tulee hankkia eduskunnan suostumus.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimuksen hyväksymisestä voidaan perustuslain 94 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaisesti päättää äänen enemmistöllä ja esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että eduskunta hyväksyisi Pariisissa 20 päivänä lokakuuta 2005 tehdyn kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan yleissopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi samalla seuraava lakiehdotus:

Laki

kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevan yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Pariisissa 20 päivänä lokakuuta 2005 tehdyn kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä tehdyn yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2006

Tasavallan Presidentti

Tarja Halonen

Kulttuuriministeri Tanja Karpela

YLEISSOPIMUS KULTTUURI-ILMAISUJEN MONINAISUUDEN SUOJELEMISESTA JA EDISTÄMISESTÄ

Yhdistyneiden Kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön yleiskokous, joka koontuu Pariisissa 3 päivästä 21 päivään lokakuuta 2005 kolmanteenkymmenenteenkolmanteen istuntoonsa,

vakuuttaen, että kulttuurinen moninaisuus on ihmiskunnalle ominainen piirre,

tietoisena siitä, että kulttuurinen moninaisuus on ihmiskunnan yhteistä perintöä ja että sitä tulisi kunnioittaa ja se tulisi säilyttää kaikkien hyväksi,

tietäen, että kulttuurinen moninaisuus rikastuttaa ja monipuolistaa maailmaa, joka siten tarjoaa laajemmat vaihtoehdot sekä ruokkii ihmisen kykyjä ja arvomaailmaa, ja että se siksi on ihmisyyhteisöjen, kansojen ja kansakuntien kestävä kehityksen peruskannustin,

palauttaen mieleen, että kulttuurinen moninaisuus, joka kukoistaa demokratian, suvaitsevuuden, yhteiskunnallisen oikeuden sekä kansojen ja kulttuurien keskinäisen kunnioituksen ilmapiirissä, on rauhan ja turvallisuuden kannalta välttämätön tekijä niin paikallisesti, kansallisesti kuin kansainvälisesti,

ylistäen kulttuurisen moninaisuuden merkitystä ihmisoikeuksien julistukseen ja muihin yleismaailmallisesti tunnustettuihin oikeusvälineisiin juhlallisesti kirjattujen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien täydelle toteutumiselle,

korostaen tarvetta sisällyttää kulttuuri strategisena tekijänä kansallisiin ja kansainvälisiin kehityspoliittikkoihin sekä kansainväliseen kehitysyhteistyöhön samalla kun otetaan huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien vuosi-

CONVENTION ON THE PROTECTION AND PROMOTION OF THE DIVERSITY OF CULTURAL EXPRESSIONS

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Paris from 3 to 21 October 2005 at its 33rd session,

Affirming that cultural diversity is a defining characteristic of humanity,

Conscious that cultural diversity forms a common heritage of humanity and should be cherished and preserved for the benefit of all,

Being aware that cultural diversity creates a rich and varied world, which increases the range of choices and nurtures human capacities and values, and therefore is a mainspring for sustainable development for communities, peoples and nations,

Recalling that cultural diversity, flourishing within a framework of democracy, tolerance, social justice and mutual respect between peoples and cultures, is indispensable for peace and security at the local, national and international levels,

Celebrating the importance of cultural diversity for the full realization of human rights and fundamental freedoms proclaimed in the Universal Declaration of Human Rights and other universally recognized instruments,

Emphasizing the need to incorporate culture as a strategic element in national and international development policies, as well as in international development cooperation, taking into account also the United Nations Millennium

tuhatjulistus (2000), jossa korostetaan köyhyyden poistamista,

ottaen huomioon, että kulttuuri saa eri muotoja ajan ja paikan mukaan ja että kyseinen moninaisuus ilmenee ihmiskunnan muodostavien kansojen ja yhteiskuntien identiteettien ja kulttuuristen ilmaisujen ainutlaatuisuutena ja moniarvoisuutena,

tunnustaen perinteisen tiedon merkityksen aineettoman ja aineellisen rikkauden lähteenä sekä erityisesti alkuperäiskansojen tietämysjärjestelmän merkityksen ja myönteisen vaikutuksen kestäväan kehitykseen sekä sen asianmukaisen suojelemisen ja edistämisen tarpeen,

todeten, että on tarpeen ryhtyä toimiin kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden ja niiden sisällön suojelemiseksi erityisesti tilanteissa, joissa kyseiset ilmaisumuodot voivat olla vaarassa sammua tai vakavasti heikentyä,

korostaen kulttuurin merkitystä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta yleensä sekä erityisesti sen osuutta naisten aseman ja roolin parantamiseksi yhteiskunnassa,

tietoisena siitä, että aatteiden vapaa liikkuvuus ja kulttuurien välinen vaihto sekä vuorovaikutus vahvistavat ja ruokkivat kulttuurista moninaisuutta,

tähdentäen, että ajattelun, ilmaisun ja tiedon vapaus sekä viestimien moninaisuus mahdollistavat kulttuuri-ilmaisujen kukoistuksen eri yhteiskunnissa,

tunnustaen, että kulttuuri-ilmaisujen moninaisuus, perinteiset kulttuuri-ilmaisut mukaan luettuina, on tärkeä tekijä, joka antaa yksilöille ja kansoille mahdollisuuden ilmaista itseään sekä jakaa ajatuksensa ja arvomaailmansa toisten kanssa,

palauttaen mieleen, että kielen moninaisuus on kulttuurisen moninaisuuden perustekijä, ja vakuuttaen, että kasvatuksella on perustehtävä kulttuuri-ilmaisujen suojelemisessa ja edistämisessä,

Declaration (2000) with its special emphasis on poverty eradication,

Taking into account that culture takes diverse forms across time and space and that this diversity is embodied in the uniqueness and plurality of the identities and cultural expressions of the peoples and societies making up humanity,

Recognizing the importance of traditional knowledge as a source of intangible and material wealth, and in particular the knowledge systems of indigenous peoples, and its positive contribution to sustainable development, as well as the need for its adequate protection and promotion,

Recognizing the need to take measures to protect the diversity of cultural expressions, including their contents, especially in situations where cultural expressions may be threatened by the possibility of extinction or serious impairment,

Emphasizing the importance of culture for social cohesion in general, and in particular its potential for the enhancement of the status and role of women in society,

Being aware that cultural diversity is strengthened by the free flow of ideas, and that it is nurtured by constant exchanges and interaction between cultures,

Reaffirming that freedom of thought, expression and information, as well as diversity of the media, enable cultural expressions to flourish within societies,

Recognizing that the diversity of cultural expressions, including traditional cultural expressions, is an important factor that allows individuals and peoples to express and to share with others their ideas and values,

Recalling that linguistic diversity is a fundamental element of cultural diversity, and reaffirming the fundamental role that education plays in the protection and promotion of cultural expressions,

ottaen huomioon kulttuurien elinvoimaisuuden merkityksen kaikille, myös vähemmistöihin kuuluville ja alkuperäiskansoille, ihmisen vapautena luoda, levittää ja jakaa perinteisiä kulttuuri-ilmaisuja ja mahdollisuutena päästä niistä osalliseksi voidakseen hyödyntää niitä omassa kehityksessään,

korostaen kulttuurisen vuorovaikutuksen ja luovuuden olennaista tehtävää, sillä ne ruokkivat ja uudistavat kulttuuri-ilmaisuja sekä vahvistavat niiden roolia, jotka kehittävät kulttuuria ja siten vievät eteenpäin koko yhteiskuntaa,

tunnustaen henkisen omaisuuden oikeuksien merkityksen niiden henkilöiden tukena, jotka osallistuvat kulttuuriseen luomistyöhön,

vakuuttuneena siitä, että kulttuuritoiminnoilla, -hyödykkeillä ja -palveluilla on sekä taloudellinen että kulttuurinen arvo koska ne toimivat identiteettien, arvojen ja merkitysten välittäjinä eikä niitä siten voi kohdella pelkästään kaupallista merkitystä omaavina,

todeten, että maailmanlaajuistumisprosessit, joita on helpottanut tieto- ja viestintäteknologioiden nopea kehitys, luovat ennennäkemättömiä edellytyksiä kulttuurien välisen vuorovaikutuksen vahvistamiselle, mutta merkitsevät myös haastetta kulttuuriselle moninaisuudelle, erityisesti uhkaamalla aiheuttaa rikkaiden ja köyhien maiden välistä epätasapainoa,

tietoisena Unescon erityistehtävästä taata kulttuurisen moninaisuuden kunnioittaminen ja suositella sellaisten kansainvälisten sopimusten solmimista, jotka voivat osoittautuvat tarpeellisiksi helpottamaan aatteiden vapaata kulkua sanan tai kuvan välityksellä,

viitaten kulttuurista moninaisuutta ja kulttuurioikeuksien harjoittamista koskevien Unescon hyväksymien kansainvälisten oikeusvälineiden määräyksiin ja erityisesti kulttuurista moninaisuutta koskevaan yleismaailmalliseen julistukseen vuodelta 2001,

hyväksyy tämän yleissopimuksen lokakuun 20 päivänä vuonna 2005.

Taking into account the importance of the vitality of cultures, including for persons belonging to minorities and indigenous peoples, as manifested in their freedom to create, disseminate and distribute their traditional cultural expressions and to have access thereto, so as to benefit them for their own development,

Emphasizing the vital role of cultural interaction and creativity, which nurture and renew cultural expressions and enhance the role played by those involved in the development of culture for the progress of society at large,

Recognizing the importance of intellectual property rights in sustaining those involved in cultural creativity,

Being convinced that cultural activities, goods and services have both an economic and a cultural nature, because they convey identities, values and meanings, and must therefore not be treated as solely having commercial value,

Noting that while the processes of globalization, which have been facilitated by the rapid development of information and communication technologies, afford unprecedented conditions for enhanced interaction between cultures, they also represent a challenge for cultural diversity, namely in view of risks of imbalances between rich and poor countries,

Being aware of UNESCO's specific mandate to ensure respect for the diversity of cultures and to recommend such international agreements as may be necessary to promote the free flow of ideas by word and image,

Referring to the provisions of the international instruments adopted by UNESCO relating to cultural diversity and the exercise of cultural rights, and in particular the Universal Declaration on Cultural Diversity of 2001,

Adopts this Convention on 20 October 2005.

I TAVOITTEET JA JOHTAVAT PERIAATTEET

1 artikla

Tavoitteet

Tämän yleissopimukset tavoitteet ovat:

a) suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta,

b) luoda edellytykset kulttuurien kukoistukselle ja vapaalle vuorovaikutukselle kutakin kulttuureja keskinäisesti rikastuttavalla tavalla,

c) kannustaa kulttuurien välistä vuoropuhelua kulttuurivaihdon laajentamiseksi ja tasa-painottamiseksi maailmassa sekä kulttuurien välisen kunnioituksen ja rauhankulttuurin edistämiseksi,

d) edistää kulttuurienvälisyyttä kulttuurisen vuorovaikutuksen kehittämiseksi kansojen välisten siltojen rakentamisen hengessä,

e) edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden kunnioittamista sekä sen arvon tiedostamista paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti,

f) tähdentää kulttuurin ja kehityksen välisen yhteyden merkitystä kaikille maille ja erityisesti kehitysmailla sekä kannustaa kansallisia ja kansainvälisiä toimia kyseisen yhteyden todellisen arvon tunnustamiseksi,

g) tunnustaa kulttuuritoimintojen, -hyödykkeiden ja -palveluiden erityisluonne identiteetin, arvojen ja merkitysten välittäjinä,

h) vahvistaa valtioiden täysivaltaista oikeutta ylläpitää ja toteuttaa asianmukaisiksi katsomaan politiikkoja ja toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemiseksi ja edistämiseksi alueellaan,

i) vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä ja yhteisvastuullisuutta keskinäisen kumppanuuden hengessä, jotta erityisesti lisätään kehitysmaiden kykyä suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta.

I. OBJECTIVES AND GUIDING PRINCIPLES

Article 1

Objectives

The objectives of this Convention are:

(a) to protect and promote the diversity of cultural expressions;

(b) to create the conditions for cultures to flourish and to freely interact in a mutually beneficial manner;

(c) to encourage dialogue among cultures with a view to ensuring wider and balanced cultural exchanges in the world in favour of intercultural respect and a culture of peace;

(d) to foster interculturality in order to develop cultural interaction in the spirit of building bridges among peoples;

(e) to promote respect for the diversity of cultural expressions and raise awareness of its value at the local, national and international levels;

(f) to reaffirm the importance of the link between culture and development for all countries, particularly for developing countries, and to support actions undertaken nationally and internationally to secure recognition of the true value of this link;

(g) to give recognition to the distinctive nature of cultural activities, goods and services as vehicles of identity, values and meaning;

(h) to reaffirm the sovereign rights of States to maintain, adopt and implement policies and measures that they deem appropriate for the protection and promotion of the diversity of cultural expressions on their territory;

(i) to strengthen international cooperation and solidarity in a spirit of partnership with a view, in particular, to enhancing the capacities of developing countries in order to protect and promote the diversity of cultural expressions.

2 artikla

Johtavat periaatteet

1. Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen periaate

Kulttuurista moninaisuutta voidaan suojella ja edistää vain, jos taataan ihmisoikeudet ja perusvapaudet kuten sanan, tiedottamisen ja viestinnän vapaus sekä yksilöiden mahdollisuus valita kulttuuri-ilmaisunsa. Kukaan ei saa käyttää tämän yleissopimuksen määräyksiä ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa taattujen tai kansainvälisessä oikeudessa vahvistettujen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien loukkaamisen tai rajoittamisen perusteena.

2. Täysivaltaisuusperiaate

Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti valtioilla on täysivaltainen oikeus omaksumaan toimenpiteitä ja politiikkoja kulttuuri-ilmaisujen suojelemiseksi ja edistämiseksi alueellaan.

3. Kaikkien kulttuurien yhdenvertaisuuden ja kunnioittamisen periaate

Kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojeleminen ja edistäminen edellyttävät kaikkien kulttuurien, myös vähemmistöön kuuluvien henkilöiden ja alkuperäiskansojen kulttuurien yhdenvertaisuuden ja kunnioittamisen tunnustamista.

4. Yhteisvastuullisuuden ja kansainvälisen yhteistyön periaate

Kansainvälinen yhteistyö ja yhteisvastuullisuus tulisi kohdentaa antamaan kaikille maille, erityisesti kehitysmaille, mahdollisuus luoda ja vahvistaa keinoja, joita tarvitaan niiden oman kulttuuri-ilmaisun luomiseksi ja vahvis-

Article 2

Guiding principles

1. Principle of respect for human rights and fundamental freedoms

Cultural diversity can be protected and promoted only if human rights and fundamental freedoms, such as freedom of expression, information and communication, as well as the ability of individuals to choose cultural expressions, are guaranteed. No one may invoke the provisions of this Convention in order to infringe human rights and fundamental freedoms as enshrined in the Universal Declaration of Human Rights or guaranteed by international law, or to limit the scope thereof.

2. Principle of sovereignty

States have, in accordance with the Charter of the United Nations and the principles of international law, the sovereign right to adopt measures and policies to protect and promote the diversity of cultural expressions within their territory.

3. Principle of equal dignity of and respect for all cultures

The protection and promotion of the diversity of cultural expressions presuppose the recognition of equal dignity of and respect for all cultures, including the cultures of persons belonging to minorities and indigenous peoples.

4. Principle of international solidarity and co-operation

International cooperation and solidarity should be aimed at enabling countries, especially developing countries, to create and strengthen their means of cultural expression, including their cultural industries, whether

tamiseksi, kulttuuriteollisuus mukaan luettuna, siihen katsomatta onko kyseinen teollisuus syntyvää vai vakiintunutta, niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisesti.

5. Kehityksen talous- ja kulttuurinäkökohtien täydentävyyden periaate

Koska kulttuuri on kehityksen peruspontimia, kehityksen kulttuurinäkökohdat ovat yhtä tärkeitä kuin sen talousnäkökohdat, ja yksilöiden ja kansojen perusoikeus on saada osallistua kulttuuritoimintaan ja nauttia siitä.

6. Kestävän kehityksen periaate

Kulttuurinen moninaisuus on suuri rikkaus yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Kulttuurisen moninaisuuden suojeleminen, edistäminen ja ylläpitäminen ovat kestävän kehityksen olennainen edellytys nykyisille ja tuleville sukupolville.

7. Yhdenvertaisen saatavuuden periaate

Yhdenvertainen mahdollisuus hyödyntää koko maailman kulttuuri-ilmausten runsasta ja monipuolista kirjoa sekä kulttuurien mahdollisuus hyödyntää eri ilmaisu- ja levitysmuotoja ovat tärkeitä tekijöitä, joilla kulttuurista moninaisuutta tuodaan esiin ja edistetään keskinäistä ymmärtämystä.

8. Avoimuuden ja tasapainon periaate

Kun valtiot hyväksyvät toimenpiteitä kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden edistämiseksi, niiden tulisi asianmukaisella tavalla huolehtia avoimuuden edistämisestä maailman muita kulttuureja kohtaan ja varmistaa, että kyseiset toimenpiteet ovat tässä yleissopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisia.

nascent or established, at the local, national and international levels.

5. Principle of the complementarity of economic and cultural aspects of development

Since culture is one of the mainsprings of development, the cultural aspects of development are as important as its economic aspects, which individuals and peoples have the fundamental right to participate in and enjoy.

6. Principle of sustainable development

Cultural diversity is a rich asset for individuals and societies. The protection, promotion and maintenance of cultural diversity are an essential requirement for sustainable development for the benefit of present and future generations.

7. Principle of equitable access

Equitable access to a rich and diversified range of cultural expressions from all over the world and access of cultures to the means of expressions and dissemination constitute important elements for enhancing cultural diversity and encouraging mutual understanding.

8. Principle of openness and balance

When States adopt measures to support the diversity of cultural expressions, they should seek to promote, in an appropriate manner, openness to other cultures of the world and to ensure that these measures are geared to the objectives pursued under the present Convention.

II SOVELTAMISALA

3 artikla

Soveltamisala

Tätä yleissopimusta sovelletaan sopimusosapuolten omaksumiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, jotka liittyvät kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojeluun ja edistämiseen.

*** *ESIMERKISTÄ POISTETTU SISÄLTÖÄ*
s. 20 alkaen ***

II. SCOPE OF APPLICATION

Article 3

Scope of application

This Convention shall apply to the policies and measures adopted by the Parties related to the protection and promotion of the diversity of cultural expressions.

*** *ESIMERKISTÄ POISTETTU SISÄLTÖÄ*
s. 20 alkaen ***